

5. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. І. Пометун. – К. : СПД Кулінічев Б. М., 2007. – 144 с.
6. Січкарук О. І. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : навч.-метод. посіб. / О. І. Січкарук // К. : Таксон, 2006. – 88 с.

Summary. *The combination of the work of the student scientific circle of the scientific activity with the innovation-information technology enables students to solve their professional problems independently, thereby increasing their motivation to study, cultivating students' interest in the problems of science, which results in the growth and improvement of the qualitative indicators of their educational achievements*

Key words: *innovation and information technologies, teacher, student, student scientific circle.*

ВИКЛАДАЧ ІННОВАЦІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ, ЯК СУБ'ЄКТ ПРОЦЕСУ ПЕРЕДАЧІ ЗНАНЬ І ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ

Іван Немченко, Віталій Ляховський, Олександр Ковальов, Олександр Люлька, Геннадій Баля

*Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»
(м. Полтава)*

Анотація. *Інноваційна діяльність викладача стає основним напрямом реалізації модернізаційних реформ в освіті і одним із суттєвих напрямів переходу до моделі інноваційного розвитку. Використання сучасних інформаційних технологій якісно впливає на професійну діяльність викладача, в результаті чого він виступає в ролі інтелектуала, організатора навчального процесу та транслятором необхідних знань, умінь і навичок.*

Ключові слова: *викладач, модернізаційні реформи, інноваційний розвиток, компетентність, професійне мислення.*

Головною тенденцією в сучасній освіті є дедалі ширше впровадження освітньої моделі «освіта протягом життя», яка дозволяє людині адаптувати і розвивати свої компетенції і професійні навички у відповідності до швидких змін в медицині.

Останнім часом виникає необхідність у позитивних зрушеннях професійного менталітету викладачів ВЗО, що є дуже важливим ресурсом якісної та ефективною вищою медичної освіти. Проблема сучасного викладача полягає у багатогранній діяльності її поліфункціональній специфічності, передбачає сукупність та грамотну реалізацію численних професійних функцій [3].

У результаті сучасних перетворень у вищій освіті у викладачів виникає потреба в підвищенні рівня загальної та професійної культури, ще більш повного прояву індивідуальності та формування професійних якостей, менталітету, що потребує інтегрування знань та передбачає розширення кругозору, саморозвитку і самовдосконалення [5].

У контексті інноваційної стратегії цілісного педагогічного процесу істотно зростає роль викладача як безпосереднього носія новаторських процесів. З впровадженням в навчально-виховний процес сучасних технологій він все більш освоює функції консультанта, порадирика. Це вимагає від нього спеціальної психолого-педагогічної підготовки, так як у його професійній діяльності реалізуються не тільки спеціальні, сучасні предметні знання але і технології навчання та виховання. Саме на цих принципах формується готовність до реалізації педагогічних інновацій [2].

Тому, в реаліях сьогодення враховуючи сучасні вимоги до професійної діяльності викладач не тільки повинен знати предмет, який викладає, але і розвивати пізнавальні інтереси та потреби, удосконалювати самостійність мислення, бути самоорганізованим, ініціативним, відповідальним, спрямованим на загальнолюдські цінності. Важливо також відмітити обов'язкове впровадження викладачем в навчально-виховний процес інноваційних методик та технологій навчання, які мають за мету передачу знань і формування потреби в знаннях, а також нові компетенції в професійній діяльності, уміння використовувати власні ресурси [1].

Важливе значення має і пізнавальний компонент особистісної готовності викладача до інноваційної діяльності, який характеризується зокрема створенням відповідної атмосфери творчої, пошукової, інноваційної діяльності, формування необхідних знань, умінь і навичок.

На сьогоднішній день інноваційна діяльність викладача стає основним напрямом реалізації модернізаційних реформ в освіті і одним із суттєвих напрямів переходу до моделі інноваційного розвитку України в цілому. Тому не має ніякого сумніву що використання сучасних інформаційних технологій якісно впливає на професійну діяльність викладача, в результаті чого він виступає в ролі інтелектуала, організатора процесу навчання та транслятором знань [6].

Сучасний стан освіти характеризується зміною підходів до навчання, а саме, від підходу «отримання знань» до «компетентності». Якщо раніше від викладача вимагалось передати знання студентам із предмета, і цього було достатньо, то тепер він повинен сформувати у студентів компетенції і допомогти їм стати компетентними, тобто досягнути відповідної компетентності [4].

Як відомо формування компетенцій передбачає, на самперед, поєднання знань з тією особистістю, яка володіє цими знаннями, і, відповідно до цього, набуває здатності компетентно використовувати їх у своїй практичній діяльності. У результаті процесу навчання, студент повинен не просто оволодіти певним набором знань, а бути здатним компетентно здійснювати професійну діяльність зі знанням своєї справи. Оволодіння такими компетенціями, зазвичай, відбувається під керівництвом викладача. Тому, для досягнення ефективної передачі знань і формування компетенцій викладач повинен володіти не тільки методикою викладання, а також сучасними інноваційними педагогічними технологіями.

Отже, викладач повинен бути не тільки фахівцем із предмета, який викладає, а ще й фахівцем із навчання цього предмета, тобто постійно вдосконалюватися як методист, якісно готувати матеріал до занять, розробляти навчально-методичні рекомендації, підручники та навчально-методичні посібники, розробляти і впроваджувати в навчальний процес сучасні інноваційні педагогічні методи, прийоми і технології навчання.

Разом із тим викладач повинен привчити студентів до систематичного безперервного навчання. оскільки без цього вони не зможуть виконувати свою професійну діяльність на належному рівні. Тому, роль викладача, як суб'єкта передачі знань, потребує виконання ним функції формування у студентів потреби в постійній безперервній освіті і самоосвіті. Ще більш актуальним це постає у час інформаційних

технологій, коли значно важливою стає здатність до безперервного поповнення знань та компетенцій, ніж конкретні знання.

Враховуючи реалії сьогодення, викладач повинен постійно знаходитися в науковому пошуку, результати якого повинні використовуватись в практичній діяльності, і головне – сприяти вдосконаленню процесів передачі знань студентам і формуванню у них компетенцій. Тому, не менш важлива роль сучасного викладача пов'язана з його науковою діяльністю, підвищенням власної науково-методичної кваліфікації а також керівництвом науково-пошуковою роботою студентів. Така роль викладача відображає його призначення як суб'єкта формування знань, процесу наукового пошуку пов'язаного з отриманням нових наукових результатів, їх підготовкою до публікації у вигляді наукових статей, доповідей на наукових конференціях.

Крім того, з метою забезпечення якісної підготовки, постійного підвищення кваліфікації, викладач повинен залучати студентів до самопізнання і саморозвитку, формувати у них не тільки професійні, але й соціально-особистісні компетенції, які передбачають наявність у студентської молоді активної громадянської позиції і соціального інтелекту.

При цьому необхідно відмітити також позитивний вплив на навчальний процес використання інноваційних технологій навчання, які передбачають, на сам перед, формування як соціально-особистісних, так і комунікативних компетенцій, що є безперечно важливим для майбутнього лікаря. А саме розвиток у студентів таких якостей, як уміння навчатися, організованість, самостійність, відповідальність, самопізнання, саморозвиток, самоконтроль та самопланування, потреба в реалізації власного особистісного потенціалу, засвоєння принципів лікарської деонтології, необхідність обирати відповідну лінію поведінки щодо пацієнта, уміння говорити з хворим, викликати його довіру, розговорити його, задавати «правильні питання», що дасть змогу поставити правильний діагноз і призначити план лікування [3].

Слід зазначити, що дані якості студентів можуть бути реалізовані лише в процесі вирішення практичних і науково-пошукових завдань, спрямованих на інтеграцію досвіду отриманого раніше і набуття нового в процесі спільної діяльності з викладачем або ж під його керівництвом. Тут викладач виступає, як суб'єкт процесу формування соціально-особистісних якостей студента, його підготовки до майбутньої лікарської діяльності, як організатор практично-орієнтовної діяльності студентів, тобто конструктора реальної практичної діяльності, яка забезпечує застосування отриманих знань і компетенцій, тобто здатності використовувати набуті знання і компетенції на практиці для досягнення високих результатів, що диктується вимогами сучасного суспільства.

Також, на нашу думку, не менш важливою є роль викладача як суб'єкта глобалізації та інтернаціоналізації, суб'єкта міжнародної освітньої та наукової співпраці, що досягається орієнтацією на міжнародні стандарти якості освіти з використанням провідних досягнень вітчизняної вищої школи.

З метою підвищення ефективності роботи викладачів актуальним є впровадження в їх роботу інноваційних технологій навчання, оскільки інноваційний характер у їх роботі полягає в перетворенні наукового знання в інновації, тобто від ідеї до практичного використання, що забезпечує ефективне використання вже створеного досвіду в нестандартних ситуаціях, в уміння продукувати ідею, реалізувати її в конкретних умовах, бачити всі варіанти вирішення однієї й тієї ж проблеми.

Тому, можемо стверджувати, що викладач інноваційної орієнтації – це особистість, здатна брати на себе відповідальність, і є найбільш перспективним соціальним типом педагога, який спрямований на науково-обґрунтовану організацію навчально-виховного процесу, має адекватні ціннісні орієнтації, гнучке професійне мислення, розвинуту професійну самосвідомість, готовність до сприйняття нової

інформації. Також, є суб'єктом процесу передачі знань і формування професійних компетенцій, які виражаються в готовності до самостійної роботи над собою, умінні керувати власним часом (time management), будувати стратегію особистісного та професійного розвитку, є організатором наукової роботи студентів, що спрямоване на досягнення єдиного результату – створення умов для якісної підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності.

Література

1. Беляєва О. М. Професійно-педагогічна діяльність викладачів вищих медичних навчальних закладів у контексті системного підходу / О. М. Беляєва // Світ медицини та біології. – 2014. – № 3 (45). – С. 182–185.
2. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія : навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко. – Дніпропетровськ : Акцент, 2014. – 416 с.
3. Кир'ян Т. І. Принципи перебудови вищої освіти і вища медична школа України / Т. І. Кир'ян // Scientific Journal «ScienceRise: Pedagogical Education». – 2016. – № 6 (2). – С. 26–30.
4. Сартакова Е. М. Социально-личностные компетенции и условия их развития / Е. М. Сартакова // Журнал научных публикаций аспирантов и докторантов. – 2006. – №10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://jurnal.org/articles/2008/ped23.html>. – Название с экрана.
5. Стрига Е. В. Педагогічні умови формування професійного менталітету майбутніх учителів / Е. В. Стрига // Теоретичні питання культури, освіти та виховання. – 2009. – № 38. – С. 152–55.
6. Шляхи модернізації вищої освіти і контексті євроінтеграції // Матеріали регіонального науковопрактичного семінару / За ред. Г. В. Терещука. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 235 с.

***Summary.** Innovative activity of the teacher becomes the main direction of implementation of modernization reforms in education and one of the important directions of transition to the model of innovation development. The use of modern information technology influences qualitatively the professional activity of the teacher, as a result, he acts as an intellectual, organizer of the educational process and translator of the necessary knowledge, skills and abilities.*

***Key words:** teacher, modernization reforms, innovative development, competence, professional thinking.*

